

แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา
โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2^{*}
GUIDELINES FOR SAFETY MANAGEMENT IN EDUCATIONAL
INSTITUTION SAN SAI LUANG SCHOOL, SAN SAI DISTRICT,
CHIANG MAI PROVINCE UNDER THE CHIANG MAI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

รชตภรณ์ ชัยประภา, Rachataporn Chaiprapa
สายฝน แสนใจพรม, Saiphon Sanjaiprom
สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Education Administration graduate school
Chiang Mai Rajabhat University
E-mail : Rachatapornchaiprapa@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษาโรงเรียนสันทรายหลวง 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษาโรงเรียนสันทรายหลวง ประชากร คือ ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนสันทรายหลวง จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67-1.00 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารจัดการความปลอดภัย มีการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ มาตรการป้องกัน รongลงมา คือ มาตรการการปราบปราม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และมาตรการการปลูกฝัง ตามลำดับ

^{*} Received 16 June 2023; Revised 29 June 2023; Accepted 30 June 2023

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มาตรการป้องกัน ที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ กำหนดพื้นที่ปลอดภัย และการมีการดำเนินงานต่ำสุด คือ การจัดระบบช่องทางการสื่อสารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา มาตรการการปลูกฝัง ที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ การสร้างจิตสำนึกความตระหนักการรับรู้และความเข้าใจความปลอดภัยให้แก่ตนเองผู้อื่นและสังคม และมีการดำเนินงานต่ำสุด คือ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะประสบการณ์และสมรรถนะความปลอดภัยให้แก่นักเรียน ด้านมาตรการการปราบปราม ที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ การจัดการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุความปลอดภัยในสถานศึกษา และ มีการดำเนินงานต่ำสุด คือ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะประสบการณ์และสมรรถนะด้านความปลอดภัยให้แก่นักเรียน 2) แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัย ด้านมาตรการการป้องกัน 1. การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน 2. การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานความปลอดภัยกับชุมชนและภาคีเครือข่าย 3. การจัดระบบช่องทางการสื่อสารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา กำหนดรูปแบบการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ครอบคลุมทั้ง 3 ช่องทาง ด้านมาตรการปลูกฝัง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ สมรรถนะด้านความปลอดภัย จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการสร้างทักษะและสมรรถนะความปลอดภัย ด้านมาตรการการปราบปราม จัดทำโครงสร้างการดำเนินการด้านกฎหมายภายในสถานศึกษาและระบบส่งต่อให้ถูกต้อง

คำสำคัญ : สภาพการบริหารจัดการ, ความปลอดภัย, แนวทางการบริหารจัดการ

Abstract

The purpose of this research is 1) to study the safety management of educational institutions at San Sai Luang School 2) to develop a guideline for safety management of educational institutions at San Sai Luang School. The population was 50 executives and educational personnel of San Sai Luang School. Tools used. namely, a 5-level evaluation scale questionnaire with a consistency index between 0.67-1.00. Data were analyzed using percentage, mean and standard deviation.

The results of the research were as follows: 1) Safety management conditions The overall operation was at a high level. The areas with the highest implementation were preventive measures, followed by suppression measures. operating at a high level and instillation measures, respectively, when considering each item preventive measures The most effective action is to define a safe area. And the lowest operation is the organization of communication channels for the safety of the school. Implantation measures with the highest operating is to create awareness, awareness, awareness and understanding of safety for oneself, others and society. and has the lowest operating is to organize activities to enhance skills, experience and safety performance for students. measures to suppress The highest action was to solve problems in case of safety incidents in educational institutions, and the lowest action was to organize activities to enhance skills, experience, and safety performance for students. 2) Safety management guidelines. protection measures 1. Organization of the environment and atmosphere of the educational institution Analyze the environment within the school. Appointing a community safety operation committee and affiliate networks 3. Organization of communication channels for school safety Determine the form of public relations communication that covers all 3 channels. Instilling measures Appointing a committee for organizing skill-building activities safety performance Provide instruction that integrates to build safety skills and competencies. measures to suppress Set up a structure for legal action within educational institutions and the referral system to be correct.

Keywords : Management Conditions, Safety, Management Guidelines

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่ต้องมีความปลอดภัยสำหรับนักเรียน เนื่องจากนักเรียนต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ประกอบกับเด็กอยู่ในวัยซุกซน หากสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่ปลอดภัยจะยิ่งเพิ่มความเสี่ยง ต่อการเกิดอุบัติเหตุที่ไม่คาดคิดได้ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ที่มักเกิดในโรงเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ต้องให้ความสำคัญร่วมกับตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขจุดเสี่ยง จุดอันตราย หมั่นตรวจสอบสภาพวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งของเครื่องใช้ภายในโรงเรียนด้วยว่าชำรุดเสียหายหรือไม่ หากชำรุดให้รีบซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดี อย่าง เร่งด่วน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ อันน่าเศร้าสลดที่ได้คร่าชีวิตเด็กนักเรียน เช่น เครื่องเล่นเด็กล้มทับเด็กเสียชีวิต เด็กถูกตุ๊กทำเย็นไฟฟ้าดูด เป็นต้น รวมถึงเด็กนักเรียนต้องรู้จักการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ เพื่อร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ให้กับสถานที่ที่เป็นที่อบรมสั่งสอน ให้เด็กเป็นคนดีและเติบโตเป็นกำลังทรัพยากรสำคัญของประเทศต่อไปในอนาคต (กรมป้องกันบรรเทาสาธารณภัย, 2564, น. 6) จากสถิติของกรมควบคุมโรคตั้งแต่ปี พ.ศ.2557-2563 พบว่า สถานการณ์เด็กที่ถูกลิ้มและทิ้งให้อยู่ในรถตามลำพัง 7 ปีที่ผ่านมา เกิดขึ้น 129 เหตุการณ์ มีเด็กถูกลิ้มไว้ในรถ เสียชีวิต 6 ราย เป็นเพศหญิง 3 คน เพศชาย 3 คน อายุระหว่าง 2-6 ปี อายุที่พบมากที่สุด ได้แก่ เด็กอายุ 2 ปี มากที่สุด 38% เด็กอายุ 1 ปี พบ ร้อยละ 20.9 เด็กอายุ 3 ปี พบ ร้อยละ 19.4 (กรมควบคุมโรค, 2563) นอกจากนี้ เกิดเหตุการณ์เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2565 ในกรณี ด.ญ. อายุ 7 ขวบ นักเรียนชั้น ป.2 โรงเรียนแห่งหนึ่งใน จ.ชลบุรี เสียชีวิตภายในรถตู้รับส่งของโรงเรียน (ไทยรัฐ ออนไลน์, 2565) กระทรวงศึกษาธิการ ได้เล็งเห็นความสำคัญ เรื่องความปลอดภัยของผู้เรียน จึงได้มีวาระเร่งด่วนเกี่ยวกับความปลอดภัย โดยจัดให้มีรูปแบบวิธีการ หรือกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่าง มีคุณภาพ มีความสุข และได้รับการปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงการสร้างทักษะให้ผู้เรียนมีความสามารถในการดูแลตนเองจากภัยอันตรายต่าง ๆ ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564, น. 5)

โรงเรียนสันทรายหลวงอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 2 เป็นโรงเรียนขนาดกลางตั้งอยู่บนถนนสายเชียงใหม่-พร้าว สายเก่า ที่การจราจรคับคั่ง รวมทั้งบริเวณภายในโรงเรียนคับแคบ เนื่องจากมีพื้นที่บริเวณทั้งหมดเพียง 10 ไร่ 1 งาน 73 ตารางวา และมีอาคารเรียนลักษณะเป็นตึก 2 ชั้นจำนวน 4 อาคาร อาคารเรียน 2 ชั้นครึ่งปูน-ไม้ จำนวน 1 อาคาร อาคารเรียน แบบ 216 ล 4 ชั้น จำนวน 1 หลัง หอประชุมบรรจุผู้เข้าร่วมประชุมไม่เกินจำนวน 200 คน จำนวน 1 หลัง ห้องประชุมบรรจุผู้เข้าร่วมประชุมไม่เกิน 20 คน จำนวน

1 ห้อง โรงอาหารจำนวน 1 หลัง ห้องเรียนดนตรี 1 ห้อง ห้องเรียนการงานอาชีพ 1 ห้อง ห้องเรียนศิลปะ 1 ห้อง ร้านค้าสวัสดิการจำนวน 1 ห้อง จึงทำให้นักเรียนมีพื้นที่ในการเล่นและทำกิจกรรมของนักเรียนค่อนข้างจำกัด จากการศึกษาสถิติของการเกิดอุบัติเหตุทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน พบว่า เกิดอุบัติเหตุจากการทำกิจกรรมของนักเรียนภายในโรงเรียน โดยรวม 10 ครั้งต่อปีการศึกษา (ข้อมูลจากสถิติการเกิดอุบัติเหตุภายในโรงเรียน ห้องพยาบาลของโรงเรียนสันทรายหลวง) นอกจากนั้นยังพบว่ามีอุบัติเหตุอื่น ๆ เช่น อุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานของนักเรียน และของผู้ปกครองที่มารับ-ส่งนักเรียน โดยรวม 6 ครั้งต่อปีการศึกษา (ข้อมูลจากสถิติการเกิดอุบัติเหตุภายนอกโรงเรียนห้องพยาบาลของโรงเรียนสันทรายหลวง) และเนื่องจากสภาพอากาศที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทำให้นักเรียนมีสุขภาพในช่วงระหว่างเรียน โดยสรุปเป็นสถิติการรักษาภายในห้องพยาบาล โดยรวม 30 ครั้งต่อปีการศึกษา (ข้อมูลจากสถิติการใช้ห้องพยาบาลของโรงเรียนสันทรายหลวง) นอกจากนี้ยังได้รับข้อเสนอแนะจากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสี่ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของนักเรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของผู้เรียน เช่น ความปลอดภัยของผู้เรียนในการเล่นอุปกรณ์ของเล่นควรเป็นพลาสติก ความปลอดภัยเกี่ยวกับการรับ-ส่ง ผู้เรียน ความปลอดภัยเกี่ยวกับบริเวณของเล่นของนักเรียน เป็นต้น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสี่, 2563, น. 4)

จากข้อมูลดังกล่าวโรงเรียนได้มีการดำเนินการโครงการสถานศึกษาปลอดภัย แต่การดำเนินงานยังไม่ครอบคลุมตามกรอบนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งในการดำเนินงานเบื้องต้นของโรงเรียน ได้ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องด้านการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก ดังนั้น ผู้ศึกษาในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาปลอดภัย ได้เล็งเห็นถึงการบริหารจัดการดำเนินงานโครงการของโรงเรียนในปัจจุบัน จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษากิจการการบริหารงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อจะได้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา และนำไปพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความสุข และได้รับการปกป้องคุ้มครองทั้งด้านร่างกายและจิตใจอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษาโรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษาโรงเรียน สันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยศึกษาข้อมูลจาก กลุ่มประชากร จำนวน 50 คน ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 3 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 47 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำแนกตามการบริหารจัดการความปลอดภัยที่ครอบคลุมกรอบงานความปลอดภัยของ สถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับมีค่า ดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) ระหว่าง 0.67-1.00

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาโรงเรียน สันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ภายในเดือนมีนาคม 2566 ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1) ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อขอทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) ผู้วิจัยส่งหนังสือให้อำนาจการโรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือจากสถานศึกษา พร้อมแบบสอบถามถึงผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยตนเอง
- 3) ผู้วิจัยติดตาม รวบรวมแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบ ความถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม สภาพการบริหารจัดการความปลอดภัย ในสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูล โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยใช้เกณฑ์กำหนดความหมายตามขอบเขตของค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1981) รายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ระดับน้อยที่สุด

3) รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาทำการ(ร่าง)แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยเลือกระดับของแนวทางปฏิบัติด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ดังนี้

3.1) สภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ด้านมาตรการป้องกัน โดยทำการเลือกค่าสถิติที่ต่ำสุดเพียง 3 ข้อสุดท้าย มาจัดทำเป็น (ร่าง) แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2

3.2) สภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ด้านมาตรการปลูกฝัง โดยทำการเลือกค่าสถิติที่ต่ำที่สุดของจำนวนทั้งหมด มาจัดทำเป็น (ร่าง) แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2

3.3) สภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ด้านมาตรการปราบปราม โดยทำการเลือกค่าสถิติที่ต่ำที่สุดของจำนวนทั้งหมด มาจัดทำเป็น (ร่าง) แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2

ตอนที่ 2 เสนอแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษาโรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบบันทึกการประชุม ตามลำดับขั้นตอน และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยคัดเลือกจากแบบสอบถาม นำมาจัดทำ(ร่าง) แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลผลการประชุมสนทนากลุ่มโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้ศึกษานำมาจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำเสนอเป็นความเรียง เพื่อเป็น (ร่าง) แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

ผลการวิจัย

1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นครูร้อยละ 94 และผู้บริหาร ร้อยละ 6 ไม่มีวิทยฐานะ ร้อยละ 44 วิทยฐานะชำนาญการ ร้อยละ 32 และวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ร้อยละ 24

2) ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาโรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบว่า ด้านมาตรการ การดำเนินงานโดยรวม มีสภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13$ $\sigma = 0.77$) ด้านที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ด้านมาตรการป้องกัน ($\mu = 4.13$ $\sigma = 0.89$) และด้านที่มีการดำเนินงานต่ำสุดคือด้านมาตรการการปลูกฝัง ($\mu = 3.52$ $\sigma = 0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาด้านมาตรการป้องกัน ที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ กำหนดพื้นที่

ปลอดภัย ($\mu = 4.67$ $\sigma = 0.48$) และการดำเนินงานต่ำสุด คือ การจัดระบบช่องทางการสื่อสารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา ($\mu = 3.89$ $\sigma = 1.06$) สภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ด้านมาตรการการปลูกฝัง ที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ การสร้างจิตสำนึกความตระหนักการรับรู้และความเข้าใจด้านความปลอดภัยให้แก่ตนเองผู้อื่นและสังคม ($\mu = 4.08$ $\sigma = 0.87$) และการดำเนินงานต่ำสุด คือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะประสบการณ์และสมรรถนะด้านความปลอดภัยให้แก่นักเรียน ($\mu = 2.45$ $\sigma = 0.34$) สภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาด้านมาตรการการปราบปราม ที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ การจัดการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุความปลอดภัยในสถานศึกษา ($\mu = 2.45$ $\sigma = 0.34$) และการดำเนินงานต่ำสุด คือ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะประสบการณ์และสมรรถนะด้านความปลอดภัยให้แก่นักเรียน ($\mu = 2.45$ $\sigma = 0.34$)

3) แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 เป็นข้อมูลที่สรุปจากการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) ร่วมวิพากษ์ร่างแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา

3.1 ด้านมาตรการป้องกัน สรุปผลได้ดังนี้

3.1.1. การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนก่อนที่จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ปลอดภัย ซึ่งการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการความปลอดภัยภายในสถานศึกษาควรมีการจัดแบ่งคณะกรรมการย่อยที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสถานศึกษาปลอดภัย เช่น คณะกรรมการระบบไฟฟ้า, คณะกรรมการการประชาสัมพันธ์, คณะกรรมการสภาพแวดล้อม, คณะกรรมการสุขอนามัย, คณะกรรมการตรวจสอบ เป็นต้น สำรองอาคาร บริเวณโดยรอบและจุดอับภายในโรงเรียน จัดการประเมินผลด้วยรูปแบบแฟลตฟอร์ม (Plan From)

3.1.2. การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย มีการวางแผนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประสานงานความปลอดภัยกับสถานศึกษาอื่น ๆ และภาคีเครือข่าย เช่น เทศบาลตำบลสันทรายหลวง, โรงพยาบาลส่วนตำบลบ้านท่อ, การไฟฟ้าส่วนท้องถิ่น, สถานีตำรวจสันทราย บริหารงานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ให้มีการประสานงานกับชุมชน ภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เชิญหน่วยงานภาครัฐ เอกชน เป็นคณะทำงานเข้าร่วมกับโครงการของสถานศึกษา จัดทำเกียรติบัตรยกย่องชมเชยหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือ และประชุมประเมินผลหลังจากจัดกิจกรรม ทุกกิจกรรม

3.1.3 การจัดระบบช่องทางการสื่อสารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา มีการวางแผนแต่งตั้งคณะทำงานด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์องค์กร กำหนดรูปแบบ

การสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ครอบคลุมทั้ง 3 ช่องทาง ให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพการณ์ของสถานศึกษา ได้แก่ จัดทำป้ายนิทรรศการ เติมนรณรงค์ร่วมกับหน่วยงานภายนอก เช่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น จัดทำมาตราเสริม และจัดการประชุมประเมินผลการดำเนินงาน

3.2 ด้านมาตรการการปลูกฝัง ผู้บริหารควรมีการวางแผน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ ประสบการณ์และสมรรถนะด้านความปลอดภัยให้นักเรียน วางแผนการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความปลอดภัยที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน และมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการสร้างทักษะ ประสบการณ์และสมรรถนะด้านความปลอดภัยบูรณาการในทุกกลุ่มสาระ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะ ประสบการณ์และสมรรถนะด้านความปลอดภัยให้นักเรียน เช่น เปิดเวทีให้นักเรียนได้แสดงสมรรถนะความสามารถในรูปแบบต่าง ๆ กิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย สิทธิและหน้าที่พลเมือง เป็นต้น

3.3 ด้านมาตรการการปราบปราม มีการวางแผนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการด้านกฎหมาย จัดทำโครงสร้างการดำเนินการด้านกฎหมายภายในสถานศึกษาให้ชัดเจนและระบบส่งต่อให้ถูกต้องตามลำดับ มีการบริหารจัดการการดำเนินด้านกฎหมายตามรูปแบบโครงสร้างที่ได้ทำการวางแผนไว้ตามลำดับขั้นตอน เช่น งานฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน แจ้งระเบียบ วินัย งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจัดระบบการส่งต่อภายในและภายนอกสถานศึกษา โรงเรียนมีการสร้างระเบียบสถานศึกษาให้ชัดเจน เสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับความคุ้มครองเด็ก และจัดทำแผนเผชิญเหตุ เรียงตามลำดับขั้นตอน เป็นต้น ทำการตรวจสอบการดำเนินงานตามขั้นตอน และประชุมการประเมินผลการดำเนินงาน

อภิปรายผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 มีสภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยสถานศึกษา

1.1) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมาตรการโดยรวม มีสภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือด้านมาตรการป้องกัน ($\mu = 4.13$ $\sigma = 0.89$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนสันทรายหลวง ได้มีนโยบายวางแผน วางมาตรการป้องกันที่รอบด้าน สำหรับนักเรียนในตลอดปีการศึกษา เนื่องจากบริบทของโรงเรียนติดอยู่บริเวณถนน ที่มีการจราจรทำให้นักเรียน เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง และนักเรียนเกิดอุบัติเหตุจากการละเล่นภายในบริเวณโรงเรียน ตึกอาคารเรียน ซึ่งได้สอดคล้องกับสถิติปีนธรรม (2561) ที่พบว่า รูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วม

ในสถานศึกษา ประกอบด้วย (1) ปัจจัยด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา คือ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ธรณีพิบัติภัยและสึนามิ (2) ปัจจัยด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา คือ ด้านป้องกันอุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบ ด้านป้องกันอุบัติเหตุจากบริเวณสถานศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ด้านการเดินทางไป-กลับ ด้านการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ และด้านที่มีการดำเนินงานต่ำสุดคือด้านมาตรการการปลูกฝัง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนสันทรายหลวง ยังไม่ได้ดำเนินการมาตรการการปลูกฝัง ที่เล็งผู้เรียนที่หลากหลาย แต่อาจมีการอบรมบูรณาการผ่านกิจกรรมบ้างกิจกรรมที่จัดภายในโรงเรียนอาทิ เช่น กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สุชีรา ใจหวั่ง (2561) ที่พบว่า ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน มีนโยบายสำคัญในการจัดการด้านความปลอดภัยของนักเรียนมีมาตรการที่ชัดเจนในการดูแลความปลอดภัยให้นักเรียน มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย

1.2) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านมาตรการการป้องกัน พบว่าสภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษามีการดำเนินงานสูงสุด คือ กำหนดพื้นที่ปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะโรงเรียนสันทรายหลวง ได้มีการบริหารจัดการในงานบริหารทั่วไปที่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เรียนโดยรอบด้าน เพราะบริเวณภายในโรงเรียนเป็นบริเวณที่แคบมีตึกอาคารเรียนเป็นจำนวนมาก บริเวณสำหรับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับนักเรียนมีน้อย นักเรียนจึงมีความจำกัดในการเล่นต่างๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อการเกิดอุบัติเหตุของนักเรียนได้ง่าย จึงได้มีการกำหนดพื้นที่ความปลอดภัยที่ชัดเจน โดยการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงแก้ไขพื้นที่ให้เกิดความปลอดภัยแก่นักเรียนตลอดทั้งปีการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชีรา ใจหวั่ง (2561) ที่พบว่าการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา มีด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน และด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ เหยิบไธสงค์ (2563) ที่พบว่าการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล เอกชน จังหวัดปทุมธานี มีด้านนโยบายและการวางแผนจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน ด้านการปรับปรุงการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน และด้านการประเมินผลการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน การสภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยมีการดำเนินงานต่ำสุดคือ การจัดระบบช่องทางการสื่อสารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา อาจเป็นเพราะโรงเรียนสันทรายหลวง ยังขาดการบริการประชาสัมพันธ์ด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา หรือการแจ้งเหตุการณ์ต่างที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของผู้เรียน เพราะการสื่อสารกับผู้ปกครองของนักเรียน หรือนักเรียนทางช่องทางต่าง ๆ นอกเหนือจากการประชุมนั้น เป็นไปได้ยาก เนื่องจากผู้ปกครองบางคนไม่มีอุปกรณ์การสื่อสารที่ทันสมัย จึงทำให้เกิดอุปสรรคต่อการประชาสัมพันธ์ด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาสู่ผู้ปกครอง นักเรียน ไม่ทั่วถึง ซึ่งสอดคล้อง

กับ สุชีรา ใจหวัง (2561) ที่พบว่า ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน มีนโยบายสำคัญในการจัดการด้านความปลอดภัยของนักเรียนมีมาตรการที่ชัดเจนในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ นักเรียน มีการกำชับกวดขันให้ครู อาจารย์ดูแลเรื่องความปลอดภัยของนักเรียน มีการจัดให้ครูอาจารย์ทำหน้าที่ครูเวรรับผิดชอบดูแลความปลอดภัยของนักเรียนทุกวัน มีการทำประกันชีวิตและคุ้มครองสุขภาพให้แก่ นักเรียนทุกคน มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์เรื่องความปลอดภัยให้แก่ นักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบนโยบายและมาตรการด้านความปลอดภัยของนักเรียน ด้านมาตรการการปลูกฝัง พบว่า สภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา การดำเนินงานสูงสุด คือ การสร้างจิตสำนึกความตระหนัก การรับรู้และความเข้าใจด้านความปลอดภัยให้แก่ตนเองผู้อื่นและสังคม อยู่ในระดับมาก เพราะว่า โรงเรียนสันทรายหลวงได้มีการบริหารจัดการความปลอดภัย โดยมีการวางแผนการจัดทำโครงการที่สอดคล้องเกี่ยวกับการปลูกฝังผู้เรียน อาทิเช่น โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และกิจกรรมหน้าเสาธง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีษุณษา ขุนจง (2563) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า งานจัดการความเสี่ยงด้านความปลอดภัยเกี่ยวข้องต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ใช้งานอาคารทั้งหมด ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้และปลูกจิตสำนึกให้กับเยาวชน เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญและความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นหากจัดการหรือป้องกันความเสี่ยงไม่ได้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ภาครัฐควรให้ความสำคัญและส่งเสริมให้เกิดการดำเนินการทั้งในแง่ของงบประมาณและผู้เชี่ยวชาญในการอบรมให้ความรู้ จัดทำแผนและซักซ้อมต่าง ๆ อย่างเร่งด่วน สภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา มีการดำเนินงานต่ำสุด คือ จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะประสบการณ์และสมรรถนะด้านความปลอดภัยให้แก่ นักเรียน อาจเป็นเพราะโรงเรียนสันทรายหลวง ยังขาดการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมเพิ่มเติมที่ส่งเสริมการสร้างทักษะประสบการณ์และสมรรถนะด้านความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียนมากขึ้น เช่น โครงการอบรมป้องกันตัวเองจากบุคคลภายนอก โครงการเรียนรู้เท่าทันเหตุการณ์ด้านสุขภาพจิต โครงการฝึกปฏิบัติการสร้างเสริมสมรรถนะด้านความปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ กนกอร อุ่นสถานนท์ (2563) พบว่า การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา คือควรมีการตรวจสอบสภาพอาคารให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ควรจัดให้มีป้ายหรือสัญลักษณ์เตือนในบริเวณที่จะเป็นอันตราย ควรจัดทำคู่มือ การบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ควรสำรวจและจัดทำข้อมูลแหล่งมั่วสุมและแหล่งอบายมุขรอบ ๆ สถานศึกษา และควรจัดประชุมวางแผนการดำเนินการด้านสุขภาพอนามัยของบุคลากรและผู้เรียน และด้านมาตรการการปราบปราม สภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ การจัดการแก้ไขปัญหาคriminalเกิดเหตุความปลอดภัยในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนสันทรายหลวงได้มีการบริหารจัดการความปลอดภัย ได้แก่

มาตรการจัดการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุความปลอดภัยในสถานศึกษา เช่น มาตรการการใช้รถจักรยานยนต์ มาตรการฝึกอบรมแผ่นดินไหวในโรงเรียนจากหน่วยงานภายนอก เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ใช้รถจักรยานยนต์ในการเดินทางไป-กลับโรงเรียน จึงอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เวโรจน์ ทองเถาว์ (2559) ที่พบว่า การตรวจสอบสำหรับการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น คือมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสังคม มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสัตว์มีพิษ มีการดำเนินงานต่ำสุด คือ ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายอาจเป็นเพราะโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เกิดปัญหาด้านความปลอดภัยที่รุนแรง ที่ต้องใช้กฎหมายเข้ามาไกล่เกลี่ยปัญหาในด้านความปลอดภัยเพราะ ปัญหาด้านความปลอดภัยส่วนใหญ่ภายในโรงเรียนเป็นปัญหาที่แก้ไขเบื้องต้นกับ ผู้ปกครอง นักเรียน ได้ซึ่งสอดคล้องกับ สุกัญญา พรน้อย, ญัฐกฤตา จามมีฤทธิ์ และ สมโภชน์ อเนกสุข (2563) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า ตัวบ่งชี้ความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษา คือตัวบ่งชี้หลักระบบ ผู้ปกครองและช่วยเหลือ

2) แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบว่า

2.1) ด้านมาตรการการป้องกัน ประกอบด้วย 1) การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาปลอดภัย ภายในสถานศึกษาควรเป็นคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการโดยรวมของงานความปลอดภัยภายในสถานศึกษา และบริหารจัดการร่วมการฝ่ายบริหารทั่วไป ในการสำรวจบริเวณรอบ ๆ และบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อนักเรียน วางแผนร่วมกับฝ่ายบริหารงานทั่วไปจัดทำแหล่งเรียนรู้ เสริมสร้างความปลอดภัยให้นักเรียน มีการจัดการบริหารรูปแบบการประเมินผล ด้วยรูปแบบแพลตฟอร์ม (Plan From) ออนไลน์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการปรับปรุงและพัฒนางานต่อไป เพราะโรงเรียนสันทรายหลวงมีบริเวณที่มีอาคารติดกัน ด้านหลังมีบริเวณที่มีจุดอัป ติดกับบริเวณพื้นที่ที่มีไฟฟ้าแรง รวมทั้งด้านหน้าโรงเรียนติดถนนซึ่งมีการจราจรติดขัด มีรถขับขึ้นผ่านตลอดเวลา อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุชีรา ใจหวัง (2561) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การจัดการความปลอดภัย

ในสถานศึกษา ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย มีนโยบายให้โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา มีการจัดให้ทุกโรงเรียน มีการจัดระบบป้องกันอุบัติเหตุในโรงเรียนเพื่อความปลอดภัยของนักเรียนทุกคน จัดให้มีรั้วโรงเรียนป้องกันบุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาภายในโรงเรียน มีการจัดให้มีการดูแลและตรวจสอบสิ่งแวดล้อมและอาคารเรียนให้มีความมั่นคงแข็งแรง ให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลสถานที่และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับนักเรียนมีการทำป้ายเตือนในพื้นที่ที่จะเป็นอันตรายกับนักเรียนเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา 2) การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย มีการวางแผนร่วมกับฝ่ายบริหารงานทั่วไป แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประสานงานความปลอดภัยกับสถานศึกษาอื่น ๆ และภาคีเครือข่าย และจัดการประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ต่อปีการศึกษา กับภาคีเครือข่ายและสถานศึกษาอื่น ๆ และประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เช่น เทศบาลตำบลสันทรายหลวง, โรงพยาบาลส่วนตำบลบ้านท่อ การไฟฟ้าส่วนท้องถิ่น, สถานีตำรวจสันทราย ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ให้มีการประสานงานกับชุมชน ภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน เข้าร่วมเป็นคณะทำงานร่วมกับโครงการของสถานศึกษา และจัดทำเกียรติบัตรยกย่องชมเชยหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือ และนำผลการดำเนินงานไปปรับปรุงและพัฒนาต่อไป เพราะโรงเรียนสันทรายหลวงตั้งอยู่ใกล้แหล่งองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน และมีชุมชนล้อมรอบซึ่งสามารถให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกต่อการจัดการด้านความปลอดภัยให้แก่โรงเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเวโรจน์ ทองเถาว์ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนารายการตรวจสอบสำหรับการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า จัดให้มีเครือข่ายองค์กรภาครัฐเอกชนเพื่อสามารถติดต่อขอความช่วยเหลือทันที เป็นต้น มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสังคม จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน จัดให้มีเครือข่ายองค์กรภาครัฐเอกชนเพื่อสามารถติดต่อขอความช่วยเหลือทันที เป็นต้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของจารุวรรณ เหยิบไธสงค์ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี มีการกำหนดนโยบายมาตรการให้ชัดเจน มีความต่อเนื่อง มีการกำหนดระเบียบข้อบังคับด้านความปลอดภัยทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน มีระบบการกำกับติดตามที่เชื่อถือได้ 3) จัดระบบช่องทางการสื่อสารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา มีการวางแผนร่วมกับฝ่ายบริหารงานทั่วไป แต่งตั้งคณะทำงานด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์องค์กร กำหนดรูปแบบการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ครอบคลุมทั้ง 3 ช่องทาง ให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพการณ์ของสถานศึกษา เช่น จัดทำป้ายนิเทศการ เติมน้ำมันร่วมกับหน่วยงานภายนอก

จัดทำมาตราเสริม และประสานงาน ร่วมกับหน่วยงานองค์กรภาครัฐ และชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น ผู้บริหารมีการตรวจสอบการดำเนินงานทุกสัปดาห์เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาต่อไป เพราะโรงเรียนสันทรายหลวงในปัจจุบันมีการประสานงานเพียงช่องทางเดียว คือ ทางออนไลน์ ในกลุ่มไลน์ และเฟสบุ๊ค แต่สำหรับการประสานงานการประชาสัมพันธ์ ช่องทางอื่นถือว่ายังมีเพียงเล็กน้อยซึ่งไม่ครอบคลุมทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุชีรา ใจหวัง (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า มีการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน มีแนวทางการจัดการความปลอดภัยในแต่ละด้านในภาพรวม ดังนี้ มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์เรื่องความปลอดภัยให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบนโยบายและมาตรการด้านความปลอดภัยของนักเรียน

2.2) ด้านมาตรการการปลูกฝัง มีการวางแผน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ ประสบการณ์และสมรรถนะด้านความปลอดภัยให้นักเรียน ฝ่ายบริหารงานวิชาการให้มีการจัดการเรียนการสอนบูรณาการสร้างทักษะประสบการณ์และสมรรถนะด้านความปลอดภัยทุกกลุ่มสาระ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะประสบการณ์และสมรรถนะด้านความปลอดภัยให้นักเรียน เช่น จัดกิจกรรมศึกษาดูงาน ความปลอดภัยในโรงงาน หรือเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียน เป็นต้น จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะและสมรรถนะด้านความปลอดภัยที่หลากหลาย เช่น เปิดเวทีให้นักเรียนได้แสดงสมรรถนะความสามารถในรูปแบบต่าง ๆ กิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย สิทธิและหน้าที่พลเมือง กิจกรรมสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดจากการชุมนุมประท้วงและการจลาจล จัดกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมสร้างทัศนคติที่ต้องร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน ในโอกาสที่เหมาะสม มีการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมหลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินความจำเป็นของแต่ละกิจกรรม และนำมาเรียงลำดับความสำคัญ เพราะโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ แต่ยังขาดการสอดคล้องแทรกเนื้อหาสร้างความตระหนักความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียนเท่าที่ควร และยังต้องเพิ่มกิจกรรมที่ต้องเสริมสร้างความปลอดภัยในแก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุชีรา ใจหวัง (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน มีนโยบายสำคัญในการจัดการด้านความปลอดภัยของนักเรียนมีมาตรการที่ชัดเจนในการดูแลความปลอดภัยให้นักเรียนมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย การป้องกันอุบัติเหตุภายในโรงเรียนแก่นักเรียน มีการจัดทำแผนการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยและจัดให้มีการฝึกซ้อมหนีไฟ เป็นประจำทุกปี สอดคล้องกับผลการศึกษาของจิตรา พันพิพัฒน์ (2564)

ได้ทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 และ 2 พบว่า กลยุทธ์การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา คือ ปรับปรุงการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้บูรณาการด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายใน

2.3) ด้านมาตรการการปราบปราม แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง มีการวางแผนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการด้านกฎหมาย จัดทำโครงสร้างการดำเนินการด้านกฎหมายภายในสถานศึกษาให้ชัดเจนและระบบส่งต่อให้ถูกต้องตามลำดับ มีการบริหารจัดการการดำเนินงานด้านกฎหมายตามรูปแบบโครงสร้างที่ได้ทำการวางแผนไว้ตามลำดับขั้นตอน เช่น งานฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน แจ้งระเบียบ วินัย งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจัดระบบการส่งต่อภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการสร้างระเบียบสถานศึกษาให้ชัดเจน เสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับความคุ้มครองเด็ก และจัดทำแผนเผชิญเหตุ เป็นต้น ทำการตรวจสอบการดำเนินงานตามขั้นตอน และประชุมการประเมินผลการดำเนินงาน เพราะในปัจจุบันโรงเรียนสันทรายหลวง ได้มีกฎ ระเบียบ แจ้งให้นักเรียน ผู้ปกครองรับทราบอย่างทั่วถึง แต่ยังคงเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดความครอบคลุมความปลอดภัยในแก่ผู้เรียน และจัดทำแผนเผชิญเหตุเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้เรียนรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จารุวรรณ เหยิบไธสงค์ (2563) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี พบว่า โรงเรียนอนุบาลเอกชน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัย ได้แก่ มีการกำหนดนโยบายมาตรการให้ชัดเจน มีความต่อเนื่อง มีการกำหนดระเบียบข้อบังคับด้านความปลอดภัยทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน โดยมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุชีรา ใจหวัง (2561) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า พบว่า มีการชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบนโยบายและมาตรการด้านความปลอดภัยของนักเรียน มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย การป้องกันอุบัติเหตุภายในโรงเรียนแก่นักเรียน มีการจัดทำแผนการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยและจัดให้มีการฝึกซ้อมหนีไฟ เป็นประจำทุกปี มีการดำเนินการเพื่อประเมินคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานด้านการจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1. ด้านมาตรการการป้องกัน ควรมีการจัดทำแผนความปลอดภัย การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษา การจัดโครงสร้างบริหารจัดการความ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศความปลอดภัยสถานศึกษา การสร้างความมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการประเมินนักเรียนรายบุคคลด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญาและความต้องการ

1.2. ด้านมาตรการการปลูกฝัง ควรมีการจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยให้แก่นักเรียน

1.3. ด้านมาตรการการปราบปราม ควรมีการช่วยเหลือเยียวยา พื้นฟูจิตใจบุคคลผู้ประสบเหตุความไม่ปลอดภัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา เฉพาะโรงเรียนสันทรายหลวงที่เป็นโรงเรียนขนาดกลางพิเศษ ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 เพื่อให้ได้ข้อมูลการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษาที่หลากหลาย และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2564). ความปลอดภัยในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ฝ่ายผลิตสื่อและสิ่งพิมพ์กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564) . คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน .
- กนกอร อุ่นสถานนท์. (2563). การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์, 10(2), 1-14.
- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2562). แผนปฏิบัติการศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.

- จารุวรรณ เหยิบไธสงค์. (2563). การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัด
ปทุมธานี (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- จิตรา พันพิพัฒนา. (2564). กลยุทธ์การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 และ 2. วารสารชุมชน
วิจัย. 16(2), 163-176.
- ชิษณุชา ขุนจง. (2563). การจัดการความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา. วารสารสาระศาสตร์ . ฉบับที่ 2/2563 , 287-300.
- เวโรจน์ ทองเถาว์. (2559). การพัฒนารายการตรวจสอบสำหรับการบริหารจัดการด้านความ
ปลอดภัยในโรงเรียน. วารสารครุศาสตร์ จุฬาฯ. 10(1).
- สุกัญญา พรน้อย, ณัฐกฤตา งามมีฤทธิ์ และ สมโภชน์ อนุสุข. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความ
ปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชีรา ไหวหวง และ จันทรัมย์ ภูติอริยวัฒน์. (2561). การศึกษาการจัดการความปลอดภัย
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. วารสารบริหาร
การศึกษา มศว. 15(28), 50-61.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). คู่มือข้อปฏิบัติและมาตรการในการ
รักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ :
กระทรวงศึกษาธิการ.
- โรงเรียนสันทรายหลวง. (2564). สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์กรมหาชน) รอบปี 2559–2563. เชียงใหม่ : โรงเรียนสันทรายหลวง.
- อดิศร ดีปานธรรม. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วม
ในสถานศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญา
ดุษฎีบัณฑิต). ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- Best, John W. 1981. Research in Education. 3 rd ed. Englewood cliffs, New Jersey
: Prentice. Hall Inc.

